

Тема 1:

Предмет, цели на предучилищната педагогика- образователни стратегии на педагогическо взаимодействие. *Предмет на предучилищната педагогика и методи на педагогическо изследване. Цели на съвременното педагогическо образование. Ключови интегрални полета за връзка с психологическите и социално- педагогически науки.*

Образователните стратегии на педагогическо взаимодействие са насочени към насърчаване на интелектуалния растеж на подрастващите чрез познание, общуване и творчество, гарантиране на учене през целият живот и създаване на общество чиято цел е да превърне и приеме образованието като ценност.

Предучилищната педагогика се оформя като самостоятелна наука през 17 век, но проблемите с възпитанието на детето са обект на внимание още от древността.

Предмет на предучилищната педагогика

Предучилищната педагогика обхваща закономерностите при възпитанието на подрастващите в периода до постъпването им в училище и проучване закономерностите на педагогическо взаимодействие дете- възрастен – среда. Тя разработва проблемите на теорията и практиката на предучилищното възпитание в различни условия – семейство и различни видове обществени детски заведения. Тя има за обект възпитанието, обучението, целите, задачите, съдържанието, дейностите, методите и формите на въздействие при децата от три до шест години. Изучава взаимодействието на педагога и останалите фактори, участието на детето като система, която обхваща развитието му с оглед на възрастовите особености, при осъществяване общата цел на възпитанието – хармонично развита творческа личност. Разглежда самоценността на детството в този етап в единство с пълноценното развитие на възрастовият потенциал, формиране на личността и подготовка на децата за училище. Предмета на предучилищната педагогика обхваща няколко компонента:

- Детето от 3 до 6 години като обект и субект на възпитание според възрастовата характеристика и потребности.
- Възпитателя, който чрез взаимодействие с детето да реализира целите на възпитанието съобразно неговите психо физически особености.
- Съдържанието на възпитанието и обучението, реализирано с цялостния педагогически процес
- Средствата за възпитание, обучение и развитие / игра, учене, труд и общуване /, методи и форми за педагогическо взаимодействие.
- Средата в която протича процесът на възпитание и развитие – семейство, детска градина, средства за масова информация, общественост.

Предучилищната педагогика разглежда редица актуални проблеми, свързани с цялостното развитие на детето в етапа на научно-технически процес и социалната подготовка на децата за живота.

Акцентите се поставят върху развитието на творчеството като универсална способност, мястото на играта и нейните функции в педагогическия процес, развиване предпоставките за учебна и трудова дейност; развитие на общите умствени способности и цялостното развитие, което обхваща мотивационно-потребностната сфера, емоционално волевата и самосъзнанието. Всичко това изисква нов подход при изучаване на системата - детско заведение, семейство, училище и кадри от нов тип.

Предучилищната педагогика разглежда своеобразието на теорията на възпитанието и обучението на децата до постъпване в училище. Тя изучава съдването на условия за интензификация на педагогическия процес и оптимално развитие на децата. Предметът на предучилищното образование разкрива взаимодействието между субектите, ценностите, които интегрират личностния потенциал със социално - образователните изисквания за перспектива и просперитет. Обединяването на образователните ценности с индивидуално - значимите цели в процеса на взаимодействие гарантира приемственост в развитието и себеутвърждаването.

Като обобщение на всичко казано до тук е, че предмета на предучилищната педагогика е да приложи съвременните изисквания в образованието за повишаване качеството и ефективността на педагогическата дейност и при децата в предучилищна възраст.

Методи на педагогическо изследване

За поставяне на основните педагогически закономерности на теоретичните анализи е необходимо включването **на методи** с по-обща характеристика и глобална обвързаност с обсъжданата проблематика. Най – общо валидни и приложими начини/методи/ за педагогическо изследване са:

Анализ на теоретичните източници – събират се литературни източници с цел изграждане на хипотеза

Анализ на учебна документация; анализ на детско творчество; статистически и математически методи, които се прилагат при обобщаване на резултатите при психолого -педагогически изследвания и социологически методи.

Днес отново оживява идеята на реформаторската педагогика от началото на XX век. Върху основата на тази идея се **поставят цели** за развитие на нова методология в областта на възпитанието и обучението на подрастващите.

Предучилищната педагогика прави опити да решава редица отговорни задачи, които очертават целите на нейното развитие и следващо столетие. Във връзка със съвременните информационни технологии още от предучилищна възраст се съдейства за развитие на дейността в единство с логическото мислене /очертават се нови форми на педагогическо и дидактическо взаимодействие; изява на саморазвитие и самовъзпитание/. Теорията и практиката решават проблеми, свързани както със самоценността на детството, така и с приемствеността като единен процес на възпитание и обучение в предучилищна и училищна възраст. Поставят се цели за вътрешно стимулиране за саморазвитие на личността, реализирани чрез организация на дейността. Чрез осъществяването на тези цели се стимулират потребностите, създават се мотиви, които превръщат детето в реален съучастник в педагогическият процес. Така се развива не само сензорното понятийно мислене, но подготвя за работа със знаково схематични модели в училище. Поставят се цели за постигане на „надситуативна активност“ за зараждане на всяка нова дейност на детето. Друга нова цел е чрез предметна, конструктивна, изобразителна, музикална дейност и организиране на различни по съдържание игри се пристъпва към опериране със знакови форми на мислене. Компютърните игри да станат звено на дидактическата система в детската градина. Една от основните глобалните цели при възпитанието на подрастващите е хуманизация на личността и пълноценно възпитание още от ранна възраст за да се избегнат „болестите“, на 21 век – наркоманията, безпризорното детство, неграмотността, отсъствие на семеен уют, култа към парично обогатяване и др.

Целите на предучилищното възпитание са :

Въвеждане на детето в предметна и социална среда според възрастта

Ориентиране на детето в общочовешки ценности

Възможности на детето свободно да изразява и придобива култура на поведение.

Развитие предпоставки за творчество.

Основните аспекти на възпитанието са: емоционални, двигателни, познавателни и социално- естетически.

Ключови интегрални полета за връзка с психологическите и социално-педагогически науки

Педагогическата наука и нейните отраслови направления имат за обект възпитанието на подрастващите като сложно обществено явление. Неговото цялостно изучаване е възможно само с помощта на други науки.

Философията съдейства на педагогиката да изясни закономерностите в развитието на човешкото мислене и обществена обусловеност. С нейна помощ предучилищната педагогика разглежда връзката и зависимостта между различните фактори, между

дейностите ,между личност и общност, формиране елементи на светогледа. Чрез етиката и естетиката като философски науки предучилищната педагогика поставя на научни основи процесите на нравственото и естетическото възпитание.

Предучилищната педагогика използва постиженията на социологията както при определяне целите и задачите при възпитанието, изменяне и конкретизиране на образователното съдържание, така и при установяване на закономерностите в развитието на детската личност при взаимодействие със социалната среда и осъществяване нравственото формиране още от ранна възраст.

Най пряка и непосредствена е връзката на пред. педагогика е с психологията- детска и възрастова психология. Дава възможност да се диференцира педагогическото взаимодействие, да се разработва спецификата на педагогическият процес на цялата система на предучилищно възпитание, да се определят качествените различия между децата от училищна и предучилищна възраст. С помощта на психологията се изяснява същността на педагогическите явления, мястото им и степен на развитие в предучилищна. възраст.

Педагогиката има връзка с биологичните науки с анатомията и физиологията. Особеностите на детското развитие и на висшата нервна дейност определят целесъобразността на организацията и съдържанието на педагогическият процес. С помощта на зоологията и ботаниката се разработва образователното съдържание на програмите при запознаване с природната среда. Хигиената и педиатрията като медицински науки също пряко обслужват предучилищната педагогика.